

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. IV. Ex effectibus & fructibus Sanctissimi huius Sacramenti, eius excellentiam agnosci: illudque ad omnium diuinarum vocationum perfectionem obtinendam conferre.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

u Ioan. 10.
11.9.

x Psal. 22.1.

cro ei⁹ corpore retinebat: in cui⁹ signū miscetur in calice, aquæ pars aliqua ipsi vino, quod postea conuertitur in sanguinem. Idque totum suum præbet testimonium, efficiendo in communicante verum Christi spiritum, la-uacrum perfectum, & animæ puritatem, magnumque cordis feruorem. O supreme Pastor, quæra verum est testimonium, quod de teipso dedisti. dicens: u *Ego sum pastor bonus. Bonus Pastor animã suam dat pro ouibus suis. Ego sũ ostium. Per me si quis introierit, saluabitur: & ingredietur, & egredietur, & pascua inueniet.* Verè bonus es pastor, qui oues tuas diligis, vocas, & vt sequantur allicis; quibus temetipsum in escam & perum præbes: per te ingrediuntur, in te & per te etiam exeunt: ingrediuntur, vt te agnoscant, tibiq; vniantur; per te exeunt ad laborandum; obsequij tui causa: id quod præstant gratia & viribus, quas illis hoc tuo pasto communicas. Si te pastorem habeam, quid mihi deesse potest? Dominus, vt ait Dauid) x *regit me, & nihil mihi deerit: in loco enim fertilissimæ pascuæ me collocauit, vbi omnibus bonis me pascit, quæ in cælo sunt & in terra: vt eisdem gaudens per fidem in terra, fruatur postea clara visione in cælo, Amen.*

CAPVT IV.

*EX EFFECTIBVS ET FRVCTIBVS SANCTIS-
simi huius Sacramenti, eius excellentiam agnosci illud-
que ad omnium diuinarum vocationum per-
fectionem obtinendam,
conferre.*

ALTER modus cognoscendi excellentias diuini huius Sacramenti est, ex *effectibus*, quos efficit in animabus. quemadmodum arbor ex fructibus, quos profert, agnoscitur: qui tamen effectus duplici alia via deprehenduntur, simili illis, quas supra posuimus: altera via est per ea, quæ ipsa fides docet, & meditatio cœlesti lumine illustrata assequitur: altera verò per ea, quæ quisque, cum dignè communicat, in se ipso experitur. quoniam verò prima via medium est, quo veniamus ad secundam, (nam fructuum cognitio ad eorundem æstimationem ac desiderium permouet) desiderium verò nos excitat ad eosdem procurandos: aperiemus prius, per meditationem; quod fides de suprema Sacramenti huius efficacitate nos docet: nam quò illud in exteriori specie est minùs, eò est in virtute interna maius: ob tot, a-
deoq; cœlestes res, quas in se includit, ex quibus tanta eius prouenit effica-
citas. Quo nomine dicere licet: iure optimo Christum Dominum Nostrũ dixisse: a *Simile esse regnum cœlorum grano sinapis, quod accipiens homo seminabit*

o Matt. 13.31

in agro

in agro suo: quod minimum quidem est omnibus seminibus: cum autem creuerit, manus est omnibus oleribus, & sit arbor, ita ut volucres caeli veniant, & habitent in ramis eius.

Cui autem magis aptari potest hæc parabola, quàm sanctissimo altaris Sacramento, in quo ipsemet Rex cælestis manet, cum omnibus diuitijs, quas habet in suo regno, & omnibus titulis ac medijs ad illud nobis comparandum: nam sacræ hostiæ particula aliqua, quantitate minor, quàm sit granum sinapis, missa tamquam sementis in coriusti, stupendam habet virtutem ad efficiendum, ut is crescat, fiatq; arbor eius altitudinis, cuius sunt cedri libani, variosque virtutum proferat ramos, in quibus etiam ipsi Angeli recreentur, & exultent. Hoc diuinum Sacramentum est, quod conseruat, adauget, perficitque gratiam, quam cætera sacramenta tribuunt. Nam teste S. Dionys. *non contingit aliquem perfici perfectione Hierarchica, nisi per diuinissimam Eucharistiam*, per eius scil. vsum: per eam. n. omnes Christianæ perfectionis gradus obtinentur: eò quòd in ipsa contineatur omnium eorum author: qui eos communicanti largiri desiderat. Nam, qui sanctitatis & perfectionis fontem largitur: quomodo nascentes ex eo effectus, sanctitatis gradus non communicabit? Ex quo fit, diuinas ad omnes Christianæ perfectionis gradus vocationes, de quibus hactenus fuit sermo, & in posterum fiet, omnes suam excellentiam & finem, in quem tendunt, obtinere per diuinum hoc Sacramentum, quo illæ adiuuantur, ad executionem eorum omnium, quæ hoc sacramentum inspirat: quemadmodum per earum præcipuas discurranti apparebit.

§. I. *Sacram Communionem augere Fidem & Spem.*

QVONIAM prima Christiani hominis vocatio est, ad firmissimè credenda omnia fidei Catholicæ mysteria, ex quo vita eius & solatium spirituale dependet, cum *b. iustus ex fide vivat*: id eò primus diuini huius Sacramenti fructus est, hanc vocationem perficere, & fidem augere: id quod duabus perficit vijs. non enim sine causa, per excellentiam appellatur MYSTERIVM FIDEI.

PRIMUM, quia sanctissimum hoc Sacramentum veluti summa quædam est, in qua præcipua mysteria, & articuli diuinitatis, & humanitatis Seruatoris nostri continentur: & quoniam vnaquæque virtus viuit, conseruatur, & augetur, propriorum actuû exercitatione, id eò in hoc diuino Sacramentoinuenit FIDES vitæ suæ nutrimentum, eò quòd magnam in eo occasionem habeat actus suos excellenter exercendi: abnegando proprium iudicium. Quare in eius præsentia constituto, extimulanda tibi est fides, & cum Sancto Petro dicendum: *tu es Christus filius Dei vivi*; & cum S. Martha: *utique Domine, ego credidi, quia tu es Christus filius Dei vivi*, qui, nostræ reparationis

Eucharistia
semen &
fectionis.

de Eccles.
hierarch. c. 3.

b Haba. 2. 4
Heb. 10. 38.

I.
Fides.

Mat. 16. 16
Ioh. 11. 27

causa, *in hunc mundum venisti*. Tu meus es creator, meus saluator, & glorificator: tu es qui Spiritus sancti opera fuisti conceptus & ex sanctissima semper Virgine Maria natus, crucifixus, & mortuus; qui resurrexisti; & ascendisti in cælum; qui venturus es ad me iudicandū, & nūc venis in hoc sacramento mea salutis causa: *Benedictus qui venit in nomine Domini Rex Israel*. O *Sanna*, salua me *in excelsis*.

c Matt. 21. 9

f Ioan. 6. 35.
Tract. 25. in
Ioan.

ISDEM fidei actibus sumitur etiam spiritualiter hoc sacramentum; iuxta illud eiusdem Christi: *Ego sum panis viua: qui venit ad me, non esuriet: & qui credit in me, non sitiet unquam*. Crede, inquit S. August. & manducaisti. Nam fide viua & amabili eum credēs, immittis spiritualiter in tua viscera, eiusq; admirabiliū virtutū particeps efficeris; credens & amās eius humilitatē, tuā illā facis; credēs & amans eius obedientiā & patientiā, eas tibi apprehendis.

Caro Christi
fidem perficit.

g Psal. 23. 4

Si cum hac animi dispositione ad communicandū accedas, ipsa communio fructum illū specialem profert, vt fidem adaugeat, & illustrationes tribuat, quibus illa plurimum clarificatur: talesq; spirituales gustus, & interna sensa communicat, vt plurimū eam confirmet. Hoc itaq; mysteriū, quod difficilē ad eō est creditu, efficere solet, vt reliqua faciliē suauiterque credamus, vt ita impleatur illud Dauidis *gustate & videte*. Nam gustatus ipse visionē clarificat. Et quoniā fidei veritates colligatæ sunt, & connexæ, vnus earū gustatus valdē certam reddit reliquarum soliditatē. Et quemadmodum discipuli euntes in Emaus, *h cognouerunt Christum* Dominū nostrum, etiam si peregrini habitu indutū, *in fractione panis*, qui erat hoc diuinū sacramentum: ita cōmunio oculos aperit, ad cognoscendū, quod prius erat valdē occultū.

h Luc. 24. 30

In eum locū.
Lib. 3. de
consensu Eu-
ang. c. 5.
Vide Iansen.
ibi.i 1. Reg. 14.
27.

ad hoc enim ait Theophyl. magnam, & indicibilem vim habet caro Christi. Nec (quemadmodū S. August. ait) alienum est, vt credatur, sathanam impedimento fuisse illis discipulis, ne magistrum suum agnoscerēt, id ipso Domino permittente, donec ad sacramentū panis peruētum est: vt intelligeretur, sumptione sanctissimi eius corporis obicem remoueri, vt possit ipse agnosci. & quemadmodum statim atq; Ionathas mel gustauit *illuminati sunt oculi eius*, & recepit splendore ac vires, quas amiserat: ita sumptione diuini huius sacramenti internus animæ aspectus reparatur, vt videre possit, quod antea non nouerat; aut certē modo alio multo viuaciori, quam antea. Accede igitur ad sacrā communionē, dicens eidem Domino, quem suscipis: *k Domine adauge mihi fidē*: illumina tenebras meas, meq; diuinis tuis splendorib. reple. Et tunc confide, quod ingressus dicet: *l fiat lux* in hac anima: & statim fiet.

k Luca 17. 5.

l Gen 1. 3.

2.
Spe.

SECUNDA VOCATIO, quæ cum priori coniungitur, vt confirmetur & augeatur virtus SPEI, quæ ob nostram pusillanimitatem debilitari solet. Quæ virtus, cū innitatur Dei promissis; quæ fallere non possunt; & eorum pignoribus, quæ ab illo habemus: crescit mirabiliter ex hoc diuinō sa-

cramen

cramento, cui Christus Dominus noster *sex* adiūxit insignes promissiones, in quib. velut compendio continentur omnes aliae, quæ ad salutē & perfectionem nostrā spectant. Ait enim Ioan. 6. cap. *Qui manducat meam carnē, & bibit meū sanguinem, in me manet, & ego in illo: Sicut ego vivo propter patrem, qui manducat me, vivet propter me, Non esuriet, nec sitiet unquam: Qui manducat ex hoc pane, non morietur: sed vivet in æternum: Et in se habet vitam æternam. Et ego resuscitabo eum in novissimo die.* Quæ possunt promissiones his esse splendiores? & quæ pignora maioris momenti ad ear. firmitatē & securitatem dare nobis potuit, quam diuinum hoc sacramentum? nam quod in eo latet, tantū valet, quantū omnes illæ. Cum huiusmodi ergo promissis ac pignoribus non concipies spem firnam, quod Deus tuas exaudiat orationes, à tuis liberabit periculis, donaq; concedet, quæ in his tibi promissis offert (quod si de tua imbecillitate dubitas, ipsum sacramentum ad hoc tibi datur, vt & illa reparetur.

§. II. *Idem Sacramentum gratiam augere, & feruorem in bonis operibus.*

TERTIA VOCATIO perfectior, est ad GRATIÆ & CHARITATIS vitam recipiendam, quæ per Baptismum tribuitur; aut per pœnitentiam reparatur: imò interdum per ipsam cōmunionē reficitur: quando peccator non potens confiteri, & existimans, se habere cōtritionem, ad hoc sacramentū accedit cū eo tantū dolore, quem Attritionem vocamus. tum. n. gratiæ vitam suscipit virtute cœlestis huius escæ, quæ, quod sit nouæ legis sacramentū, potest in aliquo casu, contritionis defectū supplere. Ad eum modum, quo Philistæi; existimantes se magnū honorem Arcæ Testamenti deferre, n. eam statuerunt iuxta Dagon idolū suū: ad quam earū intentionem respiciens Deus, nō destruxit ipsam aram; nec voluit ipsam Arcā euanescere; ne tamen voluit tam indignū comitem eam habere: sed idolū ex ara deiecit, & abscisis capite & duabus palmis manuum, truncum iacere super terram. Ita quando bona intentione diuinū hoc sacramentū in altari cordis tui collocas, in quo idolum est peccati mortalis, te id sine culpa non aduertente: non irascitur ipse Dominus, nec euanesceat ex anima tua, sed idolum illud deijciat, abscindens eius insolentiam, ne tibi amplius noceat.

SED huiusmodi casibus omisiss, vt pote raris, proprius Eucharistiæ effectus est, hanc vocationem perficere, cōseruando. vt S. Thom. ait, & augendo gratiam, quam alia sacramenta tribuerunt: In quo multum adiuuat sacramentum Confirmationis, vt cum firmitate in perfectione crescāt: quam qui illud suscipiunt, profitentur. Siquidem absque sacra cōmunionē non poterit, ad eius fastigium perueniri: iuxta ipsius Saluatoris sententiam dicentis: *o Nisi manducaueritis carnem filii hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis. Qui manducat meam carnem, & bibit meū sanguinem*

habet

m Ioan. 6.
57. & c.

S. Thom. 3. p.
1. 80. a. 4.
ad 5.
Gratia &
Charitas.

n. 1. Reg. 5. 2.

4.
3. par. 9. 79.
a. 1.

Ioan. 6. 54.

lib. 4. in
Ioan. 6. 14.

p Luc. 8. 55.
Matt. 9. 25

q Exod. 12. 7

r Ioan. 6. 49.
52.

s Psal. 104.
37.

t Apoc. 20.
14. & 21. 2.
Tria bona
S. Euchari
visti.
u Genes. 2. 9

habet vitam aeternam. Quemadmodum enim corporis vita absque cibo & potu corporali conseruari non potest: ita spiritalis animæ vita absque carne & sanguine, quæ in diuino hoc Sacramento ad eius nutritionem datur, conseruari non poterit: cum eo autem poterit vsq; in vitam aeternam: quia à morte, quæ ob culpam incurritur, præseruat. Quod pulchrè expendit Sanctus Cyrillus, dum prædicta verba exponit: Quoniam caro (inquit) Saluatoris vnita est verbo diuino, quod est ipsamet vita, fit, vt nos illa viuificet, cum eam sumimus. Ob eam enim causam, cum Christus Dominus noster mortuos resuscitaret, non solum verbo & imperio tanquam Deus vtebatur; sed nonnunquam eos etiam sua carne tangebatur. nam filia Archisynagogi *tenens manum* dixit: *Puella surge*: vt intelligeretur, etiam eius corpus vitam dare posse. si igitur mortui, tactu corporis eius resurgunt: quomodo non viuemus nos carnem eius manducantes? quemadmodum aqua, quamuis natura sua sit frigida, cum tamen igni coniungitur, frigiditate reiecta, ignis calore feruet: ita nos quamuis natura corruptibiles, tamen participatione vitæ, quam nobis viuifica Domini nostri caro confert, erimus immortales. Quare æquum fuit, vt non solum anima beatam vitam per Spiritum sanctum consequeretur; sed corpus etiam hoc terrestre, gustu & tactu eius visibilem hunc cibum percipiens, immortalitatem obtineret. Quis Habraos à morte præseruauit, cum omnia Aegypti primogenita perierunt? an non id factum propterea est, quod illi agni carnes comederunt; eiusque *q sanguine virumque possem & superliminaria domorum*, in quibus comedebatur, tangebant? an non figura hæc erat vitæ? quam dat nobis caro & sanguis Christi Domini, quem agnus ille referebat? hæc ferè Cyrillus. Ex quibus diuini huius sacramenti efficacitas cognoscitur, in conseruanda ac perpetuanda spiritali animæ vita; & suo tempore etiam corporis. Id quod amplius ipse Christus Dominus exposuit, cum dixit Iudæis: *r Patres vestri manducauerunt Manna in deserto, & mortui sunt: si quis verò manducauerit ex hoc pane, viuuet in æternum.* Quamuis enim Manna esset cibus medicinalis, & à morbis eos præseruaret, qui illud in deserto comederunt, iuxta illud Dauidis: *s Et non erat in tribus eorum infirmus*: non tamen ex senectute & morte eos liberauit. Hoc autem diuinum sacramentum potens est animam à tribus his spiritalibus miserijs liberare. A *morbis* scilicet, quæ sunt peccata lenia, siue ex malitia, siue ex consuetudine, & à *senectute*, hoc est torpore, & virtutis tædio; & à morte, quam S. Ioannes *primum* appellat, & à *secunda*, quæ est mortale peccatum, & infernus: ac proinde potens est efficere tria bona tribus his malis contraria: salutem scilicet animæ spiritualem, spiritus vigorem, & in gratia perseverantiam, donec vitam consequatur aeternam. Quam ob rem merito potest comparari u *ligno vita*, quod erat in medio

para-

paradisi terrestres, quod omnes hos effectus in corporibus efficiebat, præseruans illa à corruptione, & reparans (vt ait S. Thom.) naturalem eorum vigorem, ac iuuentutem renouans: quæ ratione eorum vitam perpetuam reddebat, donec iustos Deus in cælum transferret. Quid ergò mirum, si arbor hæc vitam det æternam, sanet, renouet, animasque confirmet, donec in cælis collocentur. Hoc Domini corpus (ait S. Bernard.) agrotorum est medicina, peregrinantium leuamen, debiliū confortatio, fortiumq; lætitia. Hic cibus est, quem Zacharias (vt LXX. verterunt) appellat *x frumentum iuuenū,* & *vinum germinans virgines,* eò quòd spiritualem iuuentutem conseruet, & à senio & corruptione præseruet, ac puritatem & integritatem communit in carne, & in spiritu. Ac propterea canit Ecclesia: *Introibo ad altare Domini; & sumam Christum, qui renouat iuuentutem meam.*

Ex his apparet, quòd hoc diuinum Sacramentum plurimum exaltet, perficiatque alteram illam vocationem ad bona opera exercenda: proferens nimirum fructus dignos pœnitentia, & dignos perfecto Christiano: & efficiens, vt omnes fructus sani sint, recentes, diuturni, ac valde copiosi: quibus salus, renouatio, ac reformatio ipsius spiritus constanter ad finem vsq; vitæ conseruetur, & augeatur. Eius enim virtus est quasi arboris cælestis paradisi: de qua S. Ioannes ait, quod adferat *y fructus duodecim, per menses singulos reddens fructum suum,* siue alij sint, atque alij; siue ijdē, singulis mensibus renouati: ne vnquam fructus recentes desint. quid autem hoc aliud est, quàm docere nos diuinæ huius arboris vim & efficacitatem in eo, qui dignè communicat: Nec hæreas propterea quod agnoscas te, ex te ipso esse arborem sterilem ac inutilem. Nam etiam *z oleaster si in bonam oliuam* inseratur, proferet (vt ait Apost.) fructus bonos, ac valde copiosos. Cùm igitur Christus Dominus noster *z sit vitis, & nos palmites;* ille oliua frugifera, nos steriles & inutiles: inserere in hanc vitam arborem, vt fauore & auxilio ipsius, fructus proferas, quos ille proferat: nam verè omnes ab ipso proueniunt: ideoque ipsius potius sunt, quàm tui: cùm virtutem ab eo accipias ad eos proferendos. Aliquando proferet in te fructus recentes, inspirando tibi, teque extollendo ad novos orandi modos, & internam cum Deo familiaritatem: nouaque exercitia, quæ prius non erant tibi familiaria. Aliquando ordinarios quidem, & consuetos proferet fructus; sed renouatos ob nouam oblectationem, nouumque in eis exercendis feruorem, ita vt nunquam tibi recentes fructus desint: modò nō te separe ab hac arbore, sed coniunctus illi permanceas per frequentem communionem: siquidem ipse dixit, *a qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in eo, ego scilicet opus in ipso faciam, ipseque idem faciet mecum. quia vterque vnus erimus spiritus, quænam admodum insertus ramus cum suo stipite.*

s. Tho. 1. p.
2. 2. a. 3. q. 2.
Apud S.
Tho. opusc.
59. 6. 5.

x Zach. 9. 17

5.

y Apoc. 22. 2.

z Rom. 11.

24.

z Ioan. 15. 5.

a Ioan. 6. 57.

b Galat. 5.
2. 3. 1. ho 1
2. 9. 7. a. 3
ad 4.

QVOD si scire velis, qui sint *duodecim* illi fructus, quos fecundissima hæc arbor in te proferet, & quos tu cum eius auxilio producere debeas: memento duodecim illorum, quos Apost. b *fructus spiritus* appellat, in quibus reliqui omnes continentur: & intellige eos in sacra Communione valde excellenter erumpere. Fructus eius est CHARITAS, quæ nos intimè cum Deo coniungit; GAUDIUM in Spiritu sancto, quod cor ipsum latificat, atq; confirmat; PAX, quæ exsuperat omnem sensum, pacificans carnem & spiritum, & humanum spiritum cum diuino; PATIENTIA, quæ in laboribus & tribulationibus exultat; BENIGNITAS, quæ omnibus beneficit, etiam hostibus; BONITAS, quæ suauiter se reddit illis amabilem; LONGANIMITAS, quæ diu sustinet, ac sperat; MANSVETUDO, quæ iram cohibet; FIDES, quæ certissimè credit, quod DEVS reuelauit, & confidit, se obtenturam, quæ idem promisit; MODESTIA, quæ omnes exteriores corporis motus componit, ac moderatur; CONTINENTIA, quæ passionum impetus intra legitimos limites continet; & CASTITAS, quæ corpus & animam angelica puritate sanctificat. Omnes deniq; virtutes & heroici earundem actus sunt huius sacramenti fructus. Nam quemadmodum vnus idemque cibus corporis, postquam sumptus est, & in stomacho coctus, est capitis, manuum, pedum, ac reliquarum partium corporis nutrimentum: quæ omnes, hoc recenti subsidio accepto, nouas sentiunt vires ad proprias actiones exercendas: ita spiritualis hic cibus spiritualiter, vt decet sumptus, est nutrimentum charitatis, humilitatis, obedientiæ; ac cæterarum virtutum; quas iuuat ad fructus suarum actionum cum renouatione quadam & perseuerentia producendos: ita vt nec, quod continentur, desinant esse recentes: nec quod recentes sint, continui esse desinant in omnibus duodecim anni mensibus, totius videlicet vitæ decursu. Et hoc modo licet intelligere, quod Christus Dominus noster dixit, *qui manducat meam carnem, habet vitam eternam*, sc. in seipso: quia vitam quandam viuere potest, quæ sit imago æternæ & beatæ vitæ. eum in modum, quo ipsi beati cœlestem suum cibum semper sumunt absq; vlllo tædio, sed cum recenti potius & cõtina oblectatione: Quia semper vident Deum cum summo gaudio, nec vnuquam ex eius aspectu defatigantur: potius recens accipiunt gaudia accidentaria, vt eorum gloria aliquo modo renouetur: ita, qui, vt oportet, communicat, noua semper gratiæ augmenta obtinet; & nõnunquam recentes etiam spirituales sensus ac motus, quibus virtutum feruorem renouat.

e Ioan. 6. 55.

§. III. *Præbet etiam in omni spirituali conflictu auxilium.*

MAGNA etiam pars nostræ vocationis eò tendit, vt Christi Ducis nostri milites efficiamur, & aduersus Christianæ perfectionis ho-

ites

stes strenuè pugnemus: ad quod magnum præsidium confert sanctissimum altaris Sacramentum: dum reliqua sacramenta in proprijs eorū munijs adiuuat. nam subsidium præstat ad reliquias peccatorū lethaliū, ac leuium, ipsasque sensuāliū appetituum passionēs, & omnes Dæmonum impugnationes euincendas. Memento quod superius diximus: cum d. *clangerent buccinis sacerdotes coram Arca testamenti, muros Hiericho corruisse*, milites verò *ascendisse, & interfecisse omnia, quæ in ea erant*. quo facto significatur victoria, quam sacramentum confessionis obtinet, cum sacerdotes absolutionis sacramentalis buccina clangunt: quam victoriam plurimū adiuuat diuinum hoc sacramentum, Arca testamenti præsentia significatum: cuius virtute omnes dæmonis vires corrūnt, & inferni potestates tremunt: & ab eodem robur & fortitudinem accipimus, ad omnes eos vincendos: qui stant ab illarum partibus.

Tract. 3. c. 8.
c. 1.
d. Iosue 6.
16. 20.

SED magis adhuc ad viuum depictum & expressum videbis huius victoriae modum in eo, quod eadem Arca gessit, cum eam sacerdotes portarent in Iordanem: nam *e ingressis eis Iordanem, & pedibus eorum in parte aquæ tinctis, steterunt aqua superiores descendentes in loco vno, & ad instar montis intumescabant: quæ autem inferiores erant, in mare mortuum descenderunt vsquequo omnino deficerent. & sacerdotes qui portabant Arcam fœderis Domini, stabant super siccam humum in medio Iordanis, omnisq. populus per arenam alueni transibat ad alteram partem fluminis, vt promissionis terram ingrederetur*. Quibus docet nos diuinus spiritus excellentem diuinæ nostræ Arcae efficacitatem, ad peccata præterita omninò delenda; ea verò præuenienda, quæ de nouo nos aggrediuntur. Sensim enim mortificantur prauæ consuetudines, earumque reliquæ: donec omninò consumantur: tentationes verò & calamitates, quæ se se insinuant, & submersionem minantur, reprimuntur, & coërcentur, ne nos obruant: non quòd suo impetu nos non tangat: sed quòd nec submergere, nec nocere nobis possint, fauent enim nobis, & adiuuante sanctissimo hoc Sacramento, ad viriliter eis resistendum.

c. Iosue 3. 15.

CONSTITUTE itaq; te coram hac diuina Arca tanquam altera Iericho, peccatorum & cupiditatum muro circumdatum, internisq; hostib; plenum; & tanquam torrentem siue fluuium rapidissimum suarum prauarum inclinationum fluentem sequentem: & siquidem potestatem tibi facit absconditū manna comedendi, comede demisè & confidenter: sperans, ipsius præsentia continendam tuarum passionū furiam, tuisq; lapsibus finem imponédū. Si terret dæmonis furia, cuiusq; tentationū terribilitas; hoc Manna comede q; timores expellit, pusillanimes corroboret, magnumq; animū in periculis addit. Si carnis passionēs, & effrenis sensuālitatis ardores te oppugnant: hoc Manna comede, qui huiusmodi impet⁹ frāgit & ardores extinguit: vt spiritu

f Num. 11. 9.
vide Viegas
in Apoc. 2.
fctio. 4.
Ros de no-
cte.
g Pf. 90. 5

h Num. 11. 9
i Exo. 16. 14

Manna
mundum.

k Dan. 3. 50.
92.

Rosrefri-
gerat.

l. Ioan. 4.

Christu. bel-
lator fortis.

m Matt. 10.
34.

Luca 12. 51.

præualeat, & victoriam obtineat. non enim absque mysterio, de antiquo illo Manna diuina refert scriptura: *f cum descenderet nocte super castra ros, descendebat pariter & Manna.*

QVID est autem aliud, descendere rorem *supra castra*, quàm de cælo descendere, vt esset pugnantium cibus, quos ad pugnam confortaret, dulcique victoria remuneraret? Et quid aliud est *de nocte descendere*, quàm ad solatium dirigi eorum, qui tentationibus premuntur: (quas Dauid *g timores nocturnos* appellat) timidis animos addens, tristesque consolans: propterea enim fuit institutum in nocte passionis, quæ tota fuit tristitijs plena. Quid verò sibi vult, quod simul *h cum Manna ros descenderet i in similitudinem pruina super terram*, mollem scilicet terram quasi pruina vel glacie operiens, ne ipsum manna terræ commisceretur & macularetur? O altissimum, & supremum Sacramentum: quod statim atque ingrederis animam, à carne & rebellis sensualitate oppugnatam, iumittis congelatum rorem & glaciem quandam de cælo, quæ eius ardores refrigerentur, tentationumque importunarum vehementia temperetur.

Hic est *ros ille*, quem *k Angelus similis filio Dei misit in fornacem* illam Babylonicam, in quam tres illi viri cõiecti fuerant, ne *ignis eos contristaret, aut molestia quidquam inferret*. Si igitur in media hæc fornace constitutum te & impugnatum videris ab his flammis, stude tecum habere filium Dei viuui, qui est in hoc sacramento, à quo cælestis hic ros fluat, qui eas extinguat, teque refrigeret: ne tibi noceant, aut molestiam inferant. Scis bene: nolle eum, Manna luum molli terræ commisceri: non enim bene coherent solatia cælestia cum terrenis delicijs: si itaque has terrenas contempnas, descendet ros diuinæ gratiæ, quia eas dissipabit: vt sis tu capax cælestium consolationum.

DENIQUE si, vt oportet, communices, noli demones timere: ad te enim sententia illa Ioannis spectat: *l uicisus Antichristum: quoniam masor est, qui in uobis est, quam qui in mundo*. Quid enim cogitas te facere, cum communicas, nisi in domum animæ tuæ magnum quendam ducem, & infinitæ potentia bellatorem iumittere: qui diuinæ suæ inspirationis gladio tuas passionis iugulet; tortemque armatura, qui eisdem te impugnabat, expellat? cogitandum itaque tibi est, cum ad te ingreditur, eum tibi dicere, quod suis discipulis dicere consueuerat, *n nolite arbutari, quia pacem ueni mittere in terram: non ueni pacem mittere, sed gladium. Ueni enim separare hominem aduersus patrem suum, & filiam aduersus matrem suam, & cognatos & amicos ab inuicem*: quando alter alterum à meo seratio retrahit. Ne existimes, ô anima, quæ me in communionem suscipis, uenisse me ut mundi huius pacem intra te constituerem: non ad pacem talem, sed ad pugnam ac diuisionem in te constituendam ueni. meo enim auxilio aduersus inordinatas tuas af-

fectio-

fectiones, tibi pugnandū est; & ab eis, & perforis, rebusque omnibus discedendum tibi est, quæ te à tua vocatione reuocare contendunt. Ego ipse gladius ero, quo sis pugnatura: cui si innitaris, vincere omninò poteris.

NE autem nouum quid reputes, quòd hoc diuinum sacramentum simul sit panis & gladius, audi mysticum quoddam somnium, quod diuina refert scriptura de quodam milite, qui dicebat cõmilitoni: *n vidi somnium, & videbatur mihi quasi subcinericius panis ex hordeo volui, & in castra Madian (qui populi Israel hostes erant) descendere: eaq; percutere atque subuertere. Respondit autem is, cui loquebatur, tanquam interpretis: non est hoc aliud, nisi gladius Gedeonis: tradidit enim Dominus in manus eius Madian, & omnia castra eius.* O sacramentum diuinissimum, quod simul es panis & gladius; Manna, quia spiritui indulges; gladius, quia virtutes à vitijs leparas; & framea, quia occidis ac destruis omnes hostes animæ, ad quam ingrederis, passiones eius subiciens; tentationes superans, fugans dæmones; ac de tuis omnibus hostibus triumphans. Somnium, eiusq; interpretationem cum Gedeon audiuisset, (ait eadem scriptura) adorauit; & reuersus ad castra Israel, ait: *surgite, tradidit enim Dominus in manus nostras castra Madian.*

QUANTO igitur magis est rationi consentaneum, nos magnum restituere animum ex veritate, quam hoc somnium significat? diuinus enim hic panis, gladius est veri Gedeonis, ducis populi Christiani: cuius virtute tradet tibi DEVS omnia dæmonis castra; vt omnes te oppugnantes hostes dissipet. & qui hunc panem comedunt (ait S. Chrysostr.) *tanquam leones ignem spirantes ab illa mensa recedunt, facti diabolo terribiles.* Ac propterea diuino precepto obligamur, ad sumendam communionem, vbi adest periculum mortis: quia enim tunc pugnae sunt acriores; & media, quibus ad nos euertentur os sathanas vtitur, magis tremenda; si nos ipsos hoc viatico munuerimus, fortiores ad eum vincendum euademus. Et propter eandem causam olim (vt S. Cyprian. aduertit) non permittebantur Christiani ad martyrij cõflictum accedere, quin prius hoc sacramento munirentur: vt CHRISTVS Dominus nos ter & pugnaret in eis, & per eos vinceret Tyrannos omnes.

SED non est existimandum, diuinum hoc Sacramentum semper in prima communionem hæc stupenda facere. Nam quemadmodum Arca testamenti diuerso modo, illa miracula, quæ supra retulimus, edidit: alterum in ipso primo accessu sacerdotum ad Iordanem. statim enim atque eorum pedes aqua tetigerunt, absque vlla mora sunt in duas partes diuisa: sed in altera, non statim atque Sacerdotes ad Iericho peruenerunt, muri corruerunt; sed postquam septies buccinis clangentibus ciuitatem circuiissent.

n Iudic 7.1:
S. Sacra-
mentum pa-
nis & gladi-
us.

Homil. 61.
ad pop.

S. Sacra-
mentum
viaticum.

Deus sensim
sua dona largitur.

Ex quo duos modos intelligemus, quib. Dominus noster utitur ad indulgendum nobis in hoc sacramento. Aliquando enim in mensa sua largitate utens, vel in momento ditat pauperem, a periculo eripit, hostesque eius in fugam conuertit, insultuum & conflictuum eorum vim & furiam corpefcendo. Ut plurimum tamen hoc ipsum facit sensim, ut nostram probet perseverantiam; augeatque merita ex diuturnitate pugnae, ut eod sit maior corona. Non itaque abijcias animum, etiam si frequenter confitearis & communices: & muros adhuc Iericho stare videas, carnisque tentationes ac passiones adhuc viuere. Sed quemadmodum sacerdotes illi, etiam si nullam in muris Iericho mutationem viderent primo die, nec secundo, aut tertio, nec ipso sexto: à circueundo tamen non destiterunt: ita tu fideliter persevera, communionem frequentando; & quamdiu Deus voluerit, pugnam sustinendo: nam, cum minimè cogitaueris, deiciet ipse hos muros, dabit tibi integram de tuis hostibus victoriam. Quod si voluerit, hanc pugnam durare per septem dies omnes scilicet tuæ vitæ, nec propterea animum abijcias, nam in ipso fine dabit tibi Deus pacem, simul cum æterna victoria.

§. I V. Etiam efficit perfectam cum Christo unionem & similitudinem.

Homil. 2. ad
pop. in fine.
o 4. Reg. 2.
9. 15.

VENIAMVS nunc ad supremam Christiani hominis vocationem, quæ in perfecta cum Christo Dominovnitione & similitudine consistit: quæ in summo gradu obtinetur per feruentem Communionem, cuius præcipuus fructus est, comunicantem transformare in ipsum dominum quem sumit, per intimam amoris vnitionem, cum eximia heroicarum eius virtutum imitatione, ita ut (quod etiam superius diximus) fiat alter Christus, non equalitate, sed consummata similitudine. Nam quemadmodum (ait S. Chrysost.) Elifeus pro maxima hereditate, Eliæ Melotem suscepit; & cum ea feruentem eius spiritum quem scriptura duplicem appellat: *Et erat posthac duplex Elias: Et erat sursum Elias, Et deorsum Elias.* vnus scilicet in cælo, ad quem fuerat raptus; & alter in terra, spiritu indutus eius discipulus, qui & prophetabat, & miracula sicut ipse Magister edebat: ita etiam, quando CHRISTVS Seruator noster in cælum ascendit, hereditatem reliquit Ecclesie suæ, & cuius eius iusto, preciosissimam carnis suæ vestem: quamuis non propterea seipsum illa spoliavit, sicut Elias pallium suum dimisit: simul enim in cælo est, & in terra in diuino hoc sacramento: cuius sumptione facit nos alterum Christum similitudine: duplicem nobis spiritum tribuens, amoris scilicet Dei, & amoris proximi; spiritum fugiendi malum, & bonum prosequendi; spiritum exercendi opera vitæ actiua, & opera vitæ contemplatiua; spiritum mortificationis, & orationis; spiritum faciendi, & docendi: denique spiritum gratiarum & virtutum in proprium nostrum commodum: & gratiarum gratis

Spiritus duplex
ex variis.

data-

datarum in commodum aliorum: ita vt per virtutem sacrae communionis discipulus fiat perfectus, sicut est magister eius; eaque faciat admiranda opera, quae ille fecit. nam quemadmodum p *Eliseus pallio Eliae diuisit aquas Iordanis*, sicut eius magister diuiserat; sic cisq; pedibus transijt ad filios Prophetarum: qui videntes hoc signum, dixerunt: *requieuit spiritus Eliae super Eliseum* ita etiam virtute carnis Christi, quam in communionem sumimus, omnes difficultates superabimus, quae occurrunt ad perfectionem obtinendam a deoq; praecleara opera faciemus; vt reliqui iusti propterea dicant vere spiritus Christi requieuit super hunc hominem: qui iam ipse non viuit; sed viuit in ipso Christus & per eum hoc tempore facit, quod per seipsum faciebat, cum in mundo viueret. Sed quemadmodum idem Eliseus, prius quam Eliae pallium acciperet, q *vestimenta sua diuisit in duas partes*: ita qui grandia huiusmodi opera facturum sit in virtute vestis Christi, eius scilicet carnis sanctissimae, diuidere debet ac mortificare suam propriam, ac rebus temporalibus & perituris renunciare: nam supra vestem carnis peccatis maculatam, & in suis passionibus integram, non potest aptari vestis purissimae carnis Saluatoris: neque noui hominis & caelestis Adami veste cooperire se potest, qui non lacerat exiitque vestem veteris hominis & Adami terreni.

QVARE ad perfectam hanc similitudinem spectat, vt quemadmodum Christus Dominus noster simul est in caelo & in terra; hic tectus humili velo sacramenti; in caelo vero detectus cum omni sua gloria & pulchritudine: ita etiam qui frequenter dignè comunicat, eò perueniat, vt etiam si corpore sit in hac valle lacrymarum, tractando & agendo cum hominibus: spiritu tamen *conuersetur* (vt ait Apost.) *in caelo & paradiso deliciarum*, cum Deo agens & cum Angelis eius. Et similiter quo ad exteriora vitam ducit communem & ordinariam, in habitu humili & contemptui exposito: quo ad interiora vero vitam agit singularem valde, & extraordinariam, luce & splendoribus plenam: ita vt, cum sacram Communionem expectat, dicat illud, quod idem Apostolus subiungit: *Saluatorem expectamus Dominum nostrum Iesum Christum, qui reformabit corpus humilitatis nostrae, vt illud configuret corpori claritatis suae*. Imprimendo scilicet carni nostrae & animae qualitates, & gloriosas carnis suae proprietates: vt & caro nostra subiecta sit & vnita spiritui; spiritus vero firmissimè cum Deo suo coniunctus.

p 4. Reg. 2.
14.Spiritu
Christi vi-
uimus.

q sup. ver. 12

Exuendus
veteris homor Philip. 3.
20.
Intus mag-
nus, foris
paruus.